

Kosova'da Aile içi Şiddet mağdurları için sığınaklar

Ocak, 2019

İçindekiler

Kısaltmalar listesi.....	2
İcrai özet.....	3
Yasal ve Siyasi Çerçeve.....	5
Aile İçi Şiddetten Korumak İçin Belediye Koordinasyon Mekanizmaları.....	9
Zorlukların Yansıması.....	11
Bulgular.....	19
Öneriler.....	20
Ek 1: Kosova'da aile içi şiddet mağdurları için sığınaklara genel bakış.....	23
Ek 2: Aile içi şiddetten korunmak için belediye mekanizmalarına geniş bakış.....	25

Kısaltmalar listesi

AB	Avrupa Birliği
CDŞ	Cinsiyete Dayalı Şiddet
AİŞ	Aile içi Şiddet
EULEX	Kosova'da Yasaların Hükümü için Avrupa Birliği Misyonu
AİŞKBAÇG	Aile İçi Şiddete Karşı Bakanlıklar Arası Çalışma Grubu
IOM	Uluslararası Göç Örgütü
KFOR	Kosova Güçleri
LGBT	Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Transseksüel
YYİB	Yerel Yönetim İdaresi Bakanlığı
MB	Maliye Bakanlığı
MM	Mutabakat Muhtırası
ÇSRB	Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığı
MS	Mağdur Savunucusu
STK	Sivil Toplum Kuruluşu
AGİT	Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Kosova Misyonu
SEP	Aile İçi Şiddetten Koruma İçin Standart Eylem Prosedürleri
MEM	Mesleki Eğitim Merkezi
SHM	Sosyal Hizmet Merkezleri
AKS	Asgari Kalite Standartları
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
UNFPA	Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu
USAID	Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Kalkınma Ajansı
BCEG	Belediye Cinsiyet Eşitliği Görevlileri

İcrai özet

2018 yılında 400'ü aşkın kadın ve çocuk Kosova'da Aile İçi Şiddet Mağdurları için işlevsel olan¹ sığınaktan birine sığınmıştır. 2018 Ocak-Eylül döneminde, Kosova Polisi raporuna göre bir önceki yıla kıyasen yüzde 13'lük bir artışla hatta yedi kişinin ölümü ile sonuçlanan 1,100 aile içi şiddet vakası meydana gelmiştir. Cinsiyete dayalı kadın mağdurlar için sığınaklar, onların istismari ilişkiden de uzaklaşmasını sağlamaktadır; daha fazlası, bunlar mağdurların rehabilitasyon ve reentegrasyonunda da önemli bir rol oynamaktadır.

Bu rapor, Kosova'da Aile İçi Şiddet Mağdurları için sığınma hizmetlerinin sunumunu düzenleyen Yasal ve Kurumsal² kadroyu özetlemektedir. Raporda ayrıca, Kosova'nın genelinde var olan Aile İçi Şiddetten Korumak için Belediye Mekanizmalarına genel bir bakış sunmaktadır. 2018 Haziran'dan Ağustos'a kadar gerçekleştirilen, tüm sığınakların müdürleri ile yapılan görüşmelere dayanarak, bu raporda; lisans süreci, sunulan hizmetler, sığınakların genel koşulları ve kapasiteleri, finans göstergesi ve bu sığınaklardan bazılarında finansal desteğin verilmesinde, belediyeler arası işbirliğin rolüne yer verilmektedir. Ardından rapor, sığınakların her gün karşılaştığı temel zorlukları tespit etmektedir. Özellikle, net olmayan finans kurumları hükümleri eksikliğinden dolayı sığınakların sürdürülebilir finans eksiklikleri mevcuttur. Ayrıca, sığınakların çalışanları için daha iyi eğitim olanakları, şeffaf kamusal denetimler, Kosova dışında elde edilen referanslarla çalışanların lisanslanması için alternatif çözümler, ayrıca belediyeler arası daha iyi işbirliği. Son olarak raporda, aile içi şiddet mağdurlarının korunması için mekanizmalarda yer alan tüm kurum ayrıca sığınak müdürleri için önerileri sunmaktadır.

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (devamda AGİT) aile içi şiddet ile ilgilenen yasaların uygulanması için ajansları ve diğer kurumları destekleme çabalarını arttırmıştır. Rapor, AGİT'in insan haklarını izleme, savunma ve tanıtmak için kuruluşun görevine uygun olarak aile içi şiddet olgusuna verdiği yanıtın bir parçası olarak görülür.

¹ Şu anda Kosova'da, yedisi işlevsel olan sekiz aile içi şiddet sığınağı bulunmaktadır. İşlevsel olan yedi sığınak Cakova, Ferizovik, Priştine, İpek, Gilan, Prizren, Güney Mitrovica'da bulunmaktadır. Sekizinci sığınak Novobird'da bulunur, ancak henüz lisans aşamasındadır.

² Aile İçi Şiddetten Koruma Yasası (2010), Aile İçi Şiddetten Koruma için Kosova Stratejisi ve Eylem Planı 2016-2020, Kosova'da Aile İçi Şiddetten Koruma için Standart Eylem Prosedürleri. (2013).

Giriş

Aile İçi Şiddet için Sığınaklar³ mağdurların korunması, savunması, rehabilitasyonu ve reentegrasyonu için özelleştirilmiş hizmetlerdir ve kadınlara yönelik istismari ilişkilerde yardımcı olduğu görülmüştür. Kosova'da 2018 Ocak-Eylül döneminde, Kosova Polisi tarafından 1,129 aile içi şiddet vakası rapor edildi, bu 2017⁴ yılının aynı döneminde 148 vaka daha fazla olduğunu göstermektedir. Ayrıca bu dönemde, Kosova Polisi tarafından, aile içi şiddet sonucunda 7 kişinin hayatını kaybettiğini rapor etmiştir. 2018 Ocak-Kasım arası dönemin aynı zamanında Cakova, Ferizovik, Priştine, İpek, Gilan, Prizren ve Güney Mitroviça'da aile içi şiddet mağdurları için işlevsel olan 7 sığınakta 400'ü aşkın kadın ve çocuk sığınmıştır; Rapor sırasında Novobırda Sığınağı işlev dışındadır.⁵

Bu raporun amacı, Kosova'da aile içi şiddet için sekiz sığınağı düzenleyen yasal ve kurumsal çerçeveyi, onların mevcut finans şemasını, çalışanların mesleki gelişimini, mağdurlar için yapılan hizmet türlerini ve aile içi şiddetten koruma için belediye mekanizmaları çerçevesinde işbirliği düzeyini ortaya koymak ve incelemektir. Raporla ayrıca aile içi şiddetten koruma için belediye mekanizmalarını, ayrıca sığınakların mevcut durumu, lisans süreci, kapasiteleri, finans ve belediyeler ile işbirliğini açıklamayı hedeflemektedir. Rapor, ana zorluklardan bazılarını ele alarak yardım etmek amaçlı Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığı, Adalet Bakanlığı / Aile içi şiddete karşı Kosova Koordinatörü, belediye yönetimi ve sığınak müdürleri için bir sürü öneri sunmaktadır. Raporun sonunda Kosova'da aile içi şiddet sığınakları ve aile içi şiddetten korumak için belediye mekanizmaları ile ilgili ayrıntılar veren ek iki belge sunulmuştur.

Metodoloji ile ilişkin, rapor AGİT tarafından 2018 Haziran ve Ağustos'ta yukarıda belirtilen sığınaklara⁶ gerçekleştirdiği alan ziyaretleri sonuçlarına ayrıca danışma dairesinin 2018 Aralık'ta çıkar tarafları ile yaptığı araştırmaya dayalıdır.

³ Sığınak, aile içi şiddet mağdurları ve onların çocuklarının geçici olarak barınma, güvence, danışma ve diğer hizmetlerin sağlandığı güvenilir yerdir. Sayfa 10 bakınız, Aile İçi Şiddete Karşı Kosova Programına ve Eylem Planına Dayalı Aile İçi Şiddete Karşı Koruma İçin Standart Eylem Prosedürleri, Cinsiyet Eşitliği Ajansı, Başbakanlık Ofisi, 2013.

⁴ Raporlama döneminde hazırda bulunan Kosova Polisi istatistiklerine dayanarak, 2018 yılındaki vakaların çoğu Priştine bölgesinde (332 vaka), Prizren bölgesi ile takip edilerek (178 vaka), Gilan'da (146) vaka, Ferizovik'te (140 vaka) ve İpek'te (150 vaka). 900'a aşkın mağdur Arnaut topluluğuna, 70'i aşkın Sırp, ve yaklaşık 30 kişi Roman ve Aşkali topluluğuna aittir. 2017 yılında, Kosova Polisine 1.269 vaka rapor edilmiştir. Ortalama olarak, rapor edilen vakaların yaklaşık yüzde 30'unda mağdurlar erkekti.

⁵ Kıyaslama olarak, 2010 yılından 2014 yılına kadar, her yıl aile içi şiddet mağdurları için sığınaklara yerleştirilen mağdur sayısı ortalama 257'di. 2016-2020 Aile içi Şiddetten Koruma Stratejisi ve Eylem Planı'na bakınız, sayfa 29.

⁶ Yukarıdaki dipnot 1. AGİT Cakova, Ferizovik, Priştine, İpek, Gilan, Prizren, Güney Mitroviça ve Novobırda'da (lisans sürecindeki gecikmeden dolayı henüz işlevsel değildir) bulunan sekiz sığınağı ziyaret etti.

Yasal ve Siyasi Çerçeve

Kosova'da aile içi şiddet mağdurlarının sığınmasına ilişkin özel herhangi bir mevzuat yoktur. Bununla birlikte, bunların lisansı, sorumlulukları, finansmanı, gözetimi, merkezi ve yerel düzey kurumlarla ilişkileri ve diğer ilgili taraflarla işbirliği, çok çeşitli yasal belgelerle düzenlenir. Bu belgeler iki kategoriye ayrılabilir; Birincisi, doğrudan aile içi şiddetle ilişkin yasaları ifade eder; ikincisi ise, aile içi şiddet mağdurları dahil, ihtiyacı olan kişilere sosyal hizmet sağlayan sivil toplum kuruluşlarının işleyişini düzenleyen mevzuattır.

Birinci kategoride, 2010 yılında kabul edilen Aile İçi Şiddete Karşı Koruma Kanunu'na⁷ yöneliriz. Daha sonrasında 2013 yılında, "Aile içi şiddete karşı koruma standart eylem prosedürleri" (devamda SEP)⁸ Cinsiyet Eşitliği Ajansı tarafından çıkarıldı. SEP, "2011-2014 Aile İçi Şiddete yönelik Eylem Planı ve Kosova Programı"-na dayalıdır, aynı 2016 yılında "2016-2020 Eylem Planı ve Aile içi şiddetten koruma stratejisi"⁹ (ile güncellenmiştir (devamda Strateji).

Aile İçi Şiddete Karşı Koruma Kanunu, geçici acil durum koruma emirleri, acil durum koruma emirleri ve koruma emirleri dahil olmak üzere çok çeşitli koruyucu önlemler sunmaktadır¹⁰; buna karşın rehabilitasyon ve reentegrasyon önlemlerine özel dikkat verilmemiştir, ayrıca "Sığınak" Kosova Polisinin sorumlulukları çerçevesinde sadece bir defa olmak üzere geçmektedir: "mağduru ve gerektiği takdirde onun himayesinde olan kişilerin de, mağdurun talebi üzere, herhangi bir diğer sığınma veya güvenli bir sığınma evine kadar ulaştırmak için taşıt aracını sağlamak"¹¹.

Buna rağmen, Başbakanlık Dairesi bünyesindeki Cinsiyet Eşitliği Ajansı, Aile içi şiddetten koruma için SEP aracılığıyla, hükümet dışı destekleyici ortak olarak sığınakları belirterek, doğrudan aile içi şiddet mağdurların korunması dahil olmak üzere aile içi şiddet vakalarına yönelik tepkilerin dört aşamasında onların sorumluluklarını açıklamaktadır, bunlar: tespit; referans; koruma; reentegrasyon ve rehabilitasyondur. SEP'e göre, mağdurların toplumda korunması, reentegrasyon ve rehabilitasyonunda sığınakların çok önemli bir rolü var ve bu doğrultuda onlar aile içi şiddet mağdurları için her zaman güvenli bir yer sağlar ayrıca diğer hizmetleri de verirler örneğin: giyim; yemek; sağlık hizmetleri ve ilaçlar; psiko-sosyal danışma ve tedavi; hukuki danışma; özel ihtiyaçlı mağdurlara yönelik özel tedavi ("hassas mağdur"

⁷ 03/L -182 sayılı Aile içi şiddetten korunma Kanunu, 1 Temmuz 2010.

⁸ Yukarıdaki dipnot 3.

⁹ Yukarıdaki dipnot 5.

¹⁰ Madde 18 ve 22 bakınız, Aynı yerde. Geçici acil koruma emri: mahkemenin çalışma mesaisi dışında polis tarafından verilen emir; Acil koruma Emri: mahkeme kararıyla verilen geçici emir (8 güne kadar); koruma emri: mağdurun korunması için önlemleri sağlayan mahkeme tarafından verilen emir (12 aya kadar).

¹¹ Madde 24. Fıkra 3.6 bakınız, Aynı yerde.

olarak")¹²; mağdurların rehabilitasyonu için özel alanlar ve çeşitli etkinlikler.¹³ Sığınaklar, yeni gelen mağdurlar için kabul edildikten sonra, ilk 48 saat içerisinde, "yansıma dönemini" uygularlar. Bu, failin kesintisiz fiziki güvenliğini sağlamak için güvenli bir konaklamaya anında erişim anlamına gelir. Daha sonraki bir aşamada, her sığınanın, Sosyal Hizmet Merkezinin (SHM) bir çalışanı ile koordinasyon içerisinde bir sığınanın içine vaka yöneticisini atması beklenir, reentegrasyon için bireysel planı geliştirir, burada mağdurun istihdam ve topluma dahil olmasını kolaylaştırmak için mağdurların mesleki gelişimini hedefleyen eğitimler dahildir. Bu bakımdan, sığınaklar mağdurun rehabilitasyon ve reentegrasyon sürecinde önemli bir rol oynamaktadır.

Strateji, "aile içi şiddet olgusunu azaltma çabalarına (kurumların ve bir bütün olarak toplumun) kılavuz niteliğinde" dir¹⁴. Strateji, 2020 yılına kadar yerine getirilecek dört stratejik hedef belirlemektedir ve bu hedeflerin uygulanması dört sütun halinde planlanmaktadır: önleme ve bilinçlendirme; koruma ve koordinasyon; mevzuat, soruşturma ve mahkeme işlemi ve rehabilitasyon ve reentegrasyon. 2016-2020 Strateji Eylem Planına göre, sığınaklarla ilişkin planlanan etkinliklerin çoğu dördüncü sütünde yer alır, rehabilitasyon ve reentegrasyon'da ve diğerlerin yanı sıra belediyeler arası anlaşmalar sayesinde mağdurlar için uzun vadeli sığınanın sağlanmasını; azınlık topluluğu ihtiyaçlarını karşılamak için yeni sığınakların oluşturulması; aile içi şiddet mağduru olan erkekler için sığınanın açılması; aile içi şiddet mağdurların tüm kategorileri için (lezbiyen, eşcinsel, biseksüel ve transeksüel kişiler (LGBT) ve çoğunluk olmayan topluluk üyeleri gibi) kaliteli hizmetler sağlamak üzere sığınak personelinin eğitimi ve düzenli olarak yıllık bazlı yerel kurumlardan sığınakların desteklenmesinin sağlanmasını içerir.¹⁵

Yukarıda belirtilen mevzuat ve politika çerçevesi, sığınakların görevlerini tanımlarken ve aile içi şiddete ilişkin diğer mekanizmaların arasına yerleştirirken, sığınakların lisansı, finanse edilmesini ve denetlenmesini düzenleyen özel yasalar vardır (ikinci grup altında kategorize edilmiştir). Sosyal ve Aile Hizmetlerine İlişkin Kanun uyarınca, Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığı (ÇSRB), sığınakları da içeren sivil toplum kuruluşları (STK'lar) tarafından da sağlanan Kosova'da sosyal ve aile hizmetlerinin sağlanmasının organize edilmesinden genel olarak sorumludur.¹⁶ Belediyeler ve sivil toplum kuruluşları sosyal hizmetler sunabilse de, ÇSRB bu hizmetlerin nasıl gerçekleştirileceğini belirleme hakkını saklı tutar.

¹² SEP'e göre, hassas mağdur "çocuk, fiziksel veya zihinsel engelli bir kişi, engelli bir kişi, hamile bir kadın veya bir aile ortağı" dır. Priştine Sığınağı yöneticisinin detaylandığı gibi, çoğu sığınak bu özel mağdur kategorisine daha iyi bakım sağlamak için nitelikli personel ve fondan yoksundur.

¹³ 41. sayfaya bakınız, *Yukarıdaki* dipnot 3.

¹⁴ 37. sayfaya bakınız, *Yukarıdaki* dipnot 5.

¹⁵ Aile İçi Şiddetten Korunma Stratejisi Eylem Planı 2016-2020, Dördüncü Sütun, (Priştine), Adalet Bakanlığı 2016 bakınız. Stratejinin uygulanması, Aile içi Şiddete Karşı Kosova Koordinatörü olarak görev yapan Adalet Bakanı Yardımcısı tarafından denetlenmekte ve bu sıfatla, Aile içi Şiddete karşı Bakanlıklar arası Koordinasyon Grubunu Koordine eder (AİŞBAKÇG). AİŞBAKÇG, ilgili bakanlıkların bakan yardımcılarını ve aile içi şiddetin (AİŞ) iletişim kişilerini, Kosova Sığınak Koalisyonu ve uluslararası kuruluş temsilcilerini dahil ederek, siyasi ve işlevsel düzeyden temsilcilerden oluşmaktadır. Grubun görev süresi, merkezi düzeydeki AİŞ'lerle ilgili tüm etkinlikleri koordine etmek amaçlı buluşmak; AİŞ'e karşı mücadelede yeni eğilimler, gelişmeler ve zorlukları değerlendirmek ve tartışmak; ortak çabaları arttırmak ve AİŞ'lerin ortadan kaldırılmasına yönelik siyasi desteği güçlendirmektir.

¹⁶ 21 Nisan 2005 tarihli, Sosyal ve Aile Hizmetleri için 02/L-17 sayılı Yasa'nın 12.2 ve 2. Maddelerine (1. ve 3. Fıkra) ve 2 Mart 2012 tarihli, Sosyal ve Aile Hizmetleri için 02/L-17 sayılı Yasa'nın değiştirilmesi ve tamamlanması için 04/L-081 sayılı yasanın değiştirilmesi ve tamamlanmalarına bakınız.

Ayrıca, ÇSRB, Sosyal ve Aile Hizmetleri Yasası uyarınca, Sosyal Refah Birimi aracılığıyla, sosyal hizmetler ve aile hizmetleri sunan STK'ların lisanslanmasından, bu hizmetlerin denetlenmesinden ve bakım için konut merkezlerinin kurulmasının onaylanmasından sorumludur.¹⁷ STK-ların lisanslama süreci, Sivil Toplum Kuruluşların Lisanslanması ile ilişkin İdari Talimat gereğince yapılmaya devam etmektedir.¹⁸ Aile ve sosyal hizmetlerde çalışan profesyonellerin lisanslanması ile ilişkin bu süreç: sosyal hizmetler alanında çalışan profesyoneller, belediye temsilcileri, STK, akademi grupları ve ÇSRB tarafından atanan diğerleri tarafından oluşan Sosyal ve Aile Hizmetleri Genel Konseyi (Konsey) tarafından yapılır. Konsey, sosyal ve aile hizmetlerini uygulayan profesyonellerin lisansı, kaydı ve devamlı gelişimini sağlamakla sorumludur. Ayrıca, bu profesyoneller tarafından suiistimal iddia vakalarını kabul eder, toplar ve ele alır, ayrıca uygulanacak yaptırımlara karar verir.¹⁹ Daha fazlası, STK çalışanların, üyelerin lisanslanması süreci Sosyal Yetkililerin Lisanslanması ile ilişkin İdari Talimatın devamında genişletilmiş ve belirtilmiştir.²⁰

Sosyal hizmetlerin sunulması için sağlam bir yasal ve kurumsal çerçevenin varlığına rağmen, belediyeler tarafından hangi sosyal hizmetlerin sağlanması gerektiğini belirleyen özel bir hüküm yoktur; bunun sonucunda, özellikle aile içi şiddet mağdurlarına barınma amacıyla sosyal hizmetler fonlarının devlet ve yerel kurumlar aracılığıyla dağıtıldığı sonucunu doğurmaktadır. 2009 yılındaki desantralizasyon sürecinden dolayı ÇSRB sosyal hizmetlerin verilmesi sorumluluğunu belediyelere aktardı ancak Kosova'nın genelinde sosyal ve aile hizmetleri veren STK-lar için hibelerin verilme hakkını saklı tutmuştur. Sosyal ve Aile Hizmetleri Kanunu, yerel düzeyde sosyal hizmetler veren belediyelerin veya STK'ların sağlamaları için, ÇSRB 2019'da²¹, 460 milyon avroya ulaşması beklenen bütçesinden yıllık fon tahsis etmesini öngörmektedir, bunun için kamuya hizmet alım bildirimini yoluyla²². aynı kanun yerel kurumların, ilişkin müdürlükleri sayesinde sosyal ve aile hizmetlerini vermekle, ayrıca kendi bölgeleri içerisinde onların gelişimi ve bakımı için yıllık planları üretmekle yükümlü olduğunu belirtmektedir²³. Yerel Özyönetim Kanunu, Yerel Özyönetim Yasası, belediyelerin, "aile hizmetlerini ve savunmasız kategorilere özen gibi diğer sosyal yardım hizmetlerini sağlamada tam ve hususi yetkilere sahip olduklarını" ekleyerek konumunu güçlendirir"²⁴, Yerel Yönetim Finans Kanununda belirtildiği gibi "Belediyeler, Kosova'nın yürürlükteki kanunlarına uygun olarak, belediye yetkilerinin herhangi birinin uygulanmasında kullanılabilecek genel bir hibe alma

¹⁷ Aynı yerde 3. Maddeye bakınız.

¹⁸ Sosyal ve aile hizmetleri sunan tüzel kişilerin / kuruluşların lisanslanması ile ilgili 17/2013 İdari Talimatına bakınız, Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığı, 31 Aralık 2013.

¹⁹ Sosyal ve ailevi hizmetleri Yasa'sının 5. Maddesinin 29. Fikrasına bakınız, yukarıdaki dipnot 16.

²⁰ 5 Aralık 2013 tarihli, Aile ve sosyal hizmet sağlayıcıların lisanslanması ile ilişkin 13/2013 sayılı İdari Talimatı bakınız, Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığı.

²¹ 2019 yılı için Bütçesel Dağılım Taslak Yasa'sına dayanarak. ÇSRB 2019 yılı taslak bütçesi, 2018 yılına kıyasen 408,741,593 avrodan 465,809,402 avroya artırılmasını planlamaktadır, bu Kosova Bakanlıkları arasında ve diğer hükümet kurumları arasında en büyük bütçedir.

²² Aile ve Sosyal Hizmetler Kanununun 2. Maddesinin 10. Fikrasına bakınız, yukarıdaki 16 dipnot.

²³ Aynı yerde 6.maddeye bakınız.

²⁴ 20 Şubat 2008 tarihli, 03 / L-040 sayılı Yerel Özyönetim Yasa'sının 17. maddesinin 1(k) fıkrasına bakınız.

hakkına sahiptir.”²⁵ Ancak, genel hibe yıllık olarak verilirken, sosyal hizmetlere tahsis edilmesine ilişkin özel bir hüküm yoktur. Belediyeler arasında sosyal hizmetler için mevcut yerel bütçe hakkındaki netlik eksikliği, sosyal hizmetlerin sunulması için destek seviyelerine değişikliğine yol açmaktadır.²⁶ Aynı zamanda, belediyelerin kendi bölgelerinde belirli sosyal ve aile hizmetlerinin sağlanması için STK'larla sözleşmelere girmelerine ve "kendi yetki alanları içinde diğer belediyelerle işbirliği yapmaları ve ortaklıklar kurmalarına izin verilmektedir. (...).²⁷

²⁵ 14 Temmuz 2016 tarihli 03/L- 049 sayılı Yerel Yönetim Finansmanı için Yasa'nın değiştirilmesi ve tamamlanması için 05/L-108 sayılı Yasa'daki değişiklikleri ile 13 Mart 2008 tarihli Yerel Yönetim Finansmanı için 03/L-049 sayılı Yasa'sının 24. Maddesinin 1. Fıkrasına bakınız.

²⁶ Avrupa Sosyal Yardım Politikası ve Araştırma Merkezi, Durum Analizine bakınız. Hukuki ve mali bağlam ve Kosova, Priştine ve Viyena'da sosyal hizmet sağlayıcıların kapasiteleri, 2018, sayfa 7, 19, 24-26.

²⁷ Yerel Özyönetim Yasasının 28.maddesine bakınız, yukarıdaki dipnot 24.

Aile İçi Şiddetten Korumak İçin Belediye Koordinasyon Mekanizmaları

2013 yılında, "Aile içi şiddet mağdurlarına yardım ve kaliteli dayanışmanın verilmesi için aile içi şiddet vakalarında derhal ve sürekli yanıt vermek amaçlı Kosova'nın tüm kurumlarında koordine bir sistemin oluşturulması" amacıyla Aile içi şiddetten korumak için SEP onaylanmıştır. Bu koordine sistem diğerlerin yanı sıra, Kosova Polisi temsilcileri, hakim, savcı, Mağdurları Koruma ve Yardım etme Dairesi, Adalet Bakanlığı, ÇSRB, SHM, Sağlık Bakanlığı ve Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı, Halk Avukatı Enstitüsü ve gayri resmi destekleyici ortak olarak sivil toplum kuruluşu ve sığınaklardan oluşmaktadır.

Yerel düzeyde, Strateji aile içi şiddetten korumak için belediye koordinasyon mekanizmalarının oluşturulmasını öngörmektedir. Bu mekanizmalar, aile içi şiddet mağdurlarına sunulan yardımın geliştirilmesi, yasal çerçevenin uygulanmasının kolaylaştırılması ve aile içi şiddet konularıyla ilgilenen taraflar arası koordinasyonun artırılması amacıyla merkezi düzey kurum yapıların belediye düzeyine yansıtan belediye organlarıdır.²⁸ Mekanizmalar, aile içi şiddet vakalarının daha iyi ele alınması için sığınakları destekler, onlara mağdurlar için hazırda bulunan hizmetlerde hızlı erişimi sağlayarak, ilişkin belediyelerden finans kaynakları alabilecekleri şekilde destek platformu görevini görür ve sosyal konut programlarında cinsiyete dayalı şiddet kurbanlarının dahil edilmesini destekler.

2018 Aralık ayına dek, sekiz sığınığın bulunduğu tüm belediyeleri kapsayarak toplamda 17 belediye koordinasyon mekanizması kuruldu (Ek 2). Bu 17 mekanizmadan 15 belediye²⁹ belediye başkanları, Kosova Polisi, mağdur koruyucuları, temel savcılıklar, temel mahkemeler, eğitim ve belediye sağlık müdürlükleri, insan hakları birimleri, islah hizmetleri, mesleki gelişim merkezleri, istihdam daireleri, ücretsiz hukuki yardım daireleri, sosyal hizmet merkezleri ve sığınaklar dahil ilişkin belediyelerin aktörleri ile formlar imzalanmıştır.³⁰

Aile içi şiddet mağdurları için sığınakların bulunduğu belediyelerde kurulan belediye mekanizmalarına dayanarak ilki 2008 yılında Cakova Belediyesinde AGİT'in desteği ile oluşturulmuştur. Belediye mekanizmaları Gilan, İpek, Prizren ve Ferizovik'de de işlevseldir.³¹ Priştine ve Güney Mitroviça'daki mekanizmalar da kuruldu ancak etkin değildir, çünkü düzenli görüşmelerin örgütlenmesi için fonlar eksiktir ayrıca yerel kurumlar tarafından destek yetersizdir.

²⁸ Yukarıdaki not 14, sayfa 24.

²⁹ Cakova, Gilan, Dragaş, Lipyan, Prizren, Glogovc, Skenderay, Vitia, Ferizovik, Obiliç, Kuzey Mitroviça, Leposaviç, Zubin Potok, Zveçan ve Elez Han.

³⁰ Aralık 2018 tarihinde Mutabakat Muhtırası imzalayan son belediye, Elez Han belediyesiydi, Priştine belediyesinin bir sığınağa sahip olmasına rağmen, raporlama döneminde yerel makamlarla resmi bir mutabakat muhtırası yoktu

³¹ AGİT, UN Women ve AB tarafından desteklenerek oluşturulan, Raporun 2. Ek'ine bakınız.

AGİT-in desteğiyle, aile içi şiddetten koruma için belediye mekanizmaları aile içi şiddet mağdurları için sığınakların olmadığı belediyelerde de kuruldu, burada: Lipyan, Klina, Glogovçe, Skenderay, Vitia ve Obiliç dahildir; UN WOMEN desteği ile Dragaş, Kuzey Mitroviça, Zvečan, Zubin Potok ve Leposaviç'de de kurulmuştur. Yazım sırasında, Kosova Aile İçi Şiddet Koordinatörü / Adalet Bakan Yardımcısı (Koordinatör), AGİT desteği ile Gračanitsa ve Ştirptse'de belediye koordinasyon mekanizmalarının kurulmasını veya yeniden işlevlendirilmesini planlamıştır; Güney Mitroviça ve Kosova'nın genelinde mekanizmaların işleyiş düzeyi farklıdır, 17 mekanizmadan 10'u Podujeva'da UN Women desteğiyle; ayrıca Suvareka, Rahovça ve Malişeva'da Koordinatörün öz girişimi ile kurulması planlanmıştır.³²

Kosova'nın genelinde mekanizmaların işleyiş düzeyi farklıdır, 17 mekanizmadan 10'u³³ tamamen işlevsel iken ayrıca aylık ve üç aylık bazlı düzenli oturumlar da yapmaktadır, kısmen işlevsel olan dört³⁴ ve ikisi³⁵ hiçbir toplantı düzenlememiştir.³⁶ Oturumları genelde belediyenin cinsiyet eşitliği yetkilisi (CEBY) veya CEBY ve sığınak müdürü³⁷; belediye yetkilisi³⁸; veya SHM³⁹ bir temsilci tarafından yürütülür. Belediyeler, çoğu zaman oturumların düzenlenmesi için lojistik desteği vermektedir. Cakova, Dragaş ve İpek'de, yerel kurumlar ayrıca, aile içi şiddete karşı koruma ile ilgili tanıtım faaliyetlerinde bulunmak için mütevazı bir finansal destek sağlamaktadır.

Bu mekanizmaların başarısı, belediye yönetiminin siyasi iradesi, üyelerin aktif katılımı ve ilgisi ve uluslararası toplumun desteği ile güçlü bir şekilde bağlantılıdır. Düzenli işbirliği ve bilgi alışverişi eksikliği ile birlikte finansal destek eksikliği, mekanizmaların etkin çalışmasını engellemektedir.

³² 21 Haziran 2018 tarihinde düzenlenen Koordinatör, UN Women ve Kosova'da AGİT Misyonu arasında gerçekleşen toplantıya dayanarak.

³³ Cakova, Dragaş, Lipyan, İpek, Ferizovik, Obiliç, Kuzey Mitroviça, Leposaviç, Zubin Potok ve Zvečan, Skenderay.

³⁴ Gilan, Glogoc, İpek ve Prizren.

³⁵ Priştine ve Viti.

³⁶ Raporlama döneminde düzenlenen toplantıları daha ayrıntılı öğrenmek için bu Raporun 2. Ek'ine bakınız.

³⁷ Gilan, Skenderay, Cakova, İpek, Prizren, Dragaş, Obiliç ve Priştine.

³⁸ Kuzey Mitroviça, Leposaviç, Zubin Potok ve Zvečan.

³⁹ Glogoc ve Lipyan.

Zorlukların Yansıması

Alandaki durum bir sürü zorluktan oluşur⁴⁰. Uyumlaştırılmış mevzuatın eksikliği ve özel bütçe, sığınakların karşılaştığı en temel zorluklardır. Onların kalıcılıkları genellikle belediyelerden, uluslararası bağışçılardan veya gelir getirici projelerden gelen özel (ad hok) finansal desteğe bağlıdır. Bunun dışında, sığınak personeli genellikle iki dilli olmasına rağmen, Arnavut olmayan kurbanların hala erişimi yok, çünkü aile içi şiddet mağdurlarının desteğine ilişkin temel bilgiler her iki resmi dilde de sunulmuyor. Ayrıca, mağdurlar için eğitimi olanakları ve de sığınak personeli için mesleki gelişim şu anda yetersizdir. Aynı zamanda, oraya yerleştirilen çocuklar için kapalı sığınağın içerisinde eğitim çocukların yeniden mağdur edilmesi endişelerine yol açmaktadır. Kosovalı Sırp tarafından yönetilen sığınaklar da ayrıca lisanslanma sorunuyla karşılaşmaktadır, çünkü Kosova kurumları onların bazı diploma ve sertifikalarını tanımıyor.

Lisans süreci

Sosyal ve Aile Hizmetleri Kanununda ve onun değiştirilmesi ve tamamlanması ile öngörüldüğü gibi, sığınakların lisans süreci üç yılda bir ÇSRB tarafından yönetilir. Bu süreçte sığınaklardan, diğerlerin yanı sıra, belirtilen dört profilden (sosyolog, psikolog, sosyal ve hukuk çalışanı) tam mesaili en az iki çalışanın olması gereklidir⁴¹ ki bununla güvenlik ve sıra kriterleri yerine getirilmiş olur. Sığınak çalışanlarının lisans süreci sona erdikten sonra, ki birinci düzeyde onların diploma onaylamasını gerektirir, merkez sığınağın lisansı için başvuruda bulunabilir. İlk süreç iki ay sürer; en sonuncusu ise bir ay.⁴²

Kosova'da aile içi şiddet mağdurları için lisanslı olan yedi sığınak var ve şu anda lisanslanma sürecinde olan bir sığınak var. İlkleri Gilan (1999), Priştine (2000), İpek (2001), Cakova (2002) ve Prizren'de (2002) kurulmuştur, ayrıca en son olarak Güney Mitroviça (2007), Ferizovikte (2014) ve Novobırda'da (2018) kurulmuştur Novobırda'daki sığınak Kosova Sırp Topluluğu tarafından yönetilen ilk sığınaktır; ancak, devam etmekte olan lisans sürecinden dolayı henüz işlev dışındadır. Sığınakta, Kosova kurumlarınca tanınan diplomalara sahip işçi bulmakta zorluk çekiyor. Kosovalı Sırp sosyal çalışanların çoğu mesleki gelişim krenedisyellerini Sırp sisteminde almıştır, ayrıca şu anda diplomaların denkleştirme sorunuvar. Adayın kalifiye olması için kendisinin 1999 yılından önce mezun olması gereklidir veya Kuzey Mitroviça'dan Sırpça dilinde Kuzey Mitroviça Üniversitesi'nden aldığı bir diplomaya sahip olması gerekir. Şu anda, Kuzey Mitroviçai Leposaviç, Zvečan ve Zubin Potok'a⁴³ en yakın sığınak Güney Mitroviça'da bulunur. Sonuç olarak, Kosovalı Sırp topluluğunun önderliğinde bir sığınak olmadığından, Sırp

⁴⁰ "Kosova'da aile içi şiddet mağdurları için sığınaklara genel bakış" Ek 1'e bakınız.

⁴¹ Örneğin gözetim kameralarının kurulumu.

⁴² Sosyal ve aile hizmet sağlayıcıları ve personeli için lisans süreci, 21 Nisan 2005 tarihli (madde 5) Sosyal ve Aile Hizmetleri Yasası ve 2 Mart 2012 tarihli (madde 3.5 ve madde 5) Sosyal ve Aile Hizmetleri Yasası için 02/L-17 sayılı Yasa'sının değiştirilmesi ve tamamlanması için Yasa, aynı zamanda Sosyal ve Aile Hizmetleri sunan Tüzel kişiler/kuruluşların lisanslanması için 17/2013 sayılı İdari Talimat ÇAPB ve de Aile ve Sosyal Hizmet Sağlayıcıların Lisanslanması için 13/2013 sayılı İdari Talimat ÇAPB.

⁴³ 2016 yılın Mayıs ayında, Kuzey Mitroviça belediyesinde Sırbistan Hükümetin İdari Dairesi, Kuzey Mitroviça'da bir sığınağın açılacağını ve Boşnaklar Semtinde bir evin bu amaçlı ayrıldığını beyan etmiştir, ancak o zamandan beri bu projeyi tamamlamak için ilkeri adımlar atılmamıştır.

çoğunluğu toplulukları yedi işlevsel sığınağı destekleyen hiçbir belediye içi işbirliği mekanizmasının parçası değildir. Bu Novobırda sığınağı lisanlandıktan sonra ve tamamen işlevsel olduktan sonra değişebilir.

Sığınaklara yönlendirme ve dil engelleri

Sığınaklara yönlendime genelde SHM tarafından yapılır, ancak mağdurun talebi ile ve şiddet kurbanları öz-yönelim ile polis ve diğer kurumlar tarafından da yapılabilir.⁴⁴ Aile içi şiddet mağdurları için referans ve yardımın verilmesi, Aile içi şiddetten korumak için SEP'de belirtildiği üzere cinsiyete, cinsel, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer görüş, sosyal veya ulusal köken, mülkiyet, doğumsal veya farklı herhangi statüye dayalı ayrımcılık yapılmadan aile içi şiddet mağdurlarına yaklaşılmalı ve yardım sunulmalıdır.⁴⁵ Ancak, sığınakta çoğu çalışan akışkın olarak Kosova'da resmi olan her iki dili, Arnavutça ve Sırpça'yı⁴⁶, akışkan bir şekilde konuşsalarda bilgiler yalnızca Arnavutça verilmektedir, bu şekilde Arnavutça konuşmayanların erişimi sınırlanmış oluyor. Kuzey belediyelerin durumunda, aile içi şiddet mağdurları güvenlik ve dil engelleri sebebinden oluşan algıdan dolayı, Güney Mitroviça'daki en yakın barınağa gitmek yerine, yerel polis istasyonu, hastane veya herhangi yakınında kalmayı tercih etmektedir. Daha fazlası için, sığınakta erkek çocukları annelerinin eşliğinde iseler 12 yaşına kadar kalabilirken, 12 yaşın üstündeki erkek çocukların bakımının verilmesi için sistematik herhangi yaklaşım yoktur.⁴⁷ Bunun dışında Kosova'da, özellikle eşleri tarafından ancak sadece onlarla kalmayıp ailenin diğer fertlerinden de babaları, erkek çocukları veya ağabeyleri tarafından aile içi şiddette mağruz kalan daha yaşlı erkekler için sığınaklar yoktur.⁴⁸

⁴⁴ Stratejinin 22. sayfasına bakınız dipnot 5.

⁴⁵ SEP 24. sayfa yukarıda belirtine dipnot 3.

⁴⁶ 27 Temmuz 2006 tarihli, Dillerin kullanımı ile ilişkin 02/L-37 Yasa'sının 1. Maddesine bakınız.

⁴⁷ Avrupa Konseyin önerilerine göre Kosova, "(...) mağdurlar için yeterli geçiş ve/veya kalıcı ikamet imkânları sunmalıdır, ayrıca 12 yaş üstü erkek çocuklu kadınlar için güvenli konaklama imkânı sağlamalıdır." Bakınız: Avrupa Konseyi, Kosova'da Kadına Yönelik Şiddet Mağdurlarına Destek Hizmetlerinin Belirlenmesi, (Priştine, 2017) sf. 77. Aynı zamanda, bir takım STK'lar, 18 yaş üstü istismar mağduru olan erkek çocuklara çok az destek sunmaktadır; örneğin, Priştine merkezli "Çocuklar için umut ve ev" STK (İngilizcesi: Hope and Houses for Children), aile içi şiddet mağdurları için sığınaklara yerleştirilen annelerin çocuklarını barındarmakla görevlidir. İpek'te, Gençlik için Denetimli Serbestlik Merkezi "Operatin Restoration" STK'sı, üç yerel okul ve SHM ile, bazıları aile içi şiddet mağduru olan daha savunmasız olan vakaları desteklemek için işbirliği yapmaktadır.

⁴⁸ AGİT ve UNFPA tarafından yakın zamanda yayınlanan bir rapora göre, 18 yaşın altındaki erkeklerin yaklaşık yüzde 12'si kendi evlerinde fiziksel cezalarla çoğu zaman tehdit edildiler, yüzde dördü ise bu davranışların sık sık meydana geldiğini bildirdi. Bakınız: Kosova AGİT Misyonu ve UNFPA, Kosova'da Erkeklerin Cinsiyet Eşitliğine Karşı Perspektifi (Priştine 2018), s.27.

Sığınaklarda genel koşullar

Ortalama olarak, sığınaklara finans yönetimi, sağlık hizmetleri ve eğitimlerde yardım eden sığınakların psikologları, öğretmenleri, danışmanları ve bir ile dört yarı zamanlı çalışanı dahil ederek beş ile sekiz tam zamanlı personel bulunmaktadır. Ziyaret edilen tüm sığınakların genel koşulları iyi veya çok iyiydi ve hepsi aile içi şiddete karşı korunma için SHP'da söz edilen hizmetleri sunmaktadırlar. Sığınaklar arasında görülen tek fark, müşterilerine sunulan eğitim ve faaliyetlerin yelpazesinde oldu. Örneğin, Cakova sığınağı, temel İngilizce eğitiminden bilgisayar eğitimine kadar kurslar sunmaktadır, kendi balını üretir ve kendi ekmeğini pişirip satmaktadır. Priştine, Prizren ve Güney Mitrovica'da gibi diğer sığınaklar kuaförlük, makyaj, terziilik ve/veya yemek pişirmede profesyonel becerilerini geliştirdiler, ancak kendi hizmet veya ürünlerini satmamaktadırlar.

Çoğu sığınak yarı açıktır ve bu mağdurların çocuklarının okula devam etmesini ve mağdurlara profesyonel becerilerde taahhüt göstermelerini, hatta yaşlıların bakımını yapmak ve sığınak alanlarının dışındaki dairelerin temizlenmesi gibi yarım zamanlı iş bulmalarına izin vermektedir. Çocukların devlet okullarına gidebildiği yarı açık sığınaklarda, ilave ulaşım masrafları nedeniyle, Sırbistan müfredatına göre eğitim gören çocuklar için dersin sağlanması daha zordur.⁴⁹

Bununla birlikte, ciddi güvenlik durumundan dolayı kapalı olan sığınaklar, sığınak personeli ve/veya Aile içi Şiddet Kosova Polis Birimi'ni eşlik ettiği durumlar hariç, sakinlerinin sığınak alanlarını terk etmelerine izin verilmemektedir, dersler ve eğitimler ise sığınak içinde devam etmektedirler (Ferizay ve Priştine). Kapalı sığınakların çocukların yeniden mağduriyetlerine yol açarak gelişimini olumsuz yönde etkilediklerine dair bazı tutumlar vardır. Bu, çocuklu bazı mağdurlarının, çocuklarının okulu sürdürmelerini istediklerinden dolayı kapalı sığınaklara gitmeyi redetmeleri durumu ile sonuçlanabilir, kapalı tipteki sığınaklarda Eğitim Bakanlığı tarafından sağlanan sığınaklarda özel dersler sunmaktadırlar.⁵⁰

Sığınakların mülkiyeti ve kapasiteler

Sığınak tesislerinin mülkiyet açısından farklılıklar vardır. Novoberde, Priştine, Gilan, Cakova, Prizren ve İpek belediyelerinde, sığınakların yerleştirildiği yerler ilgili belediyeler tarafından bağışlanmışlardır, Ferizay ve Güney Mitroviça'daki diğer sığınaklarda ise 250 yurodan 450 yuroya kadar aylık kira ödenmektedir⁵¹. Sonuç olarak, özel bir mülk sahibinin yerini kiralayan Güney Mitroviça'daki sığınak için bir numaralı öncelik, belediye tarafından bir tesisin temin edilmesi ve aylık kiradan kurtulmasıdır. Ancak, Güney Mitrovica'daki sığınak müdürüne göre, aylarca belediyeye tesis için birçok talebin gönderilmesine rağmen, hanüz uygun bir yer bulmadığını iddia etmektedir.

⁴⁹ Bu bulgular, AGİT'in 27 Kasım 2018 tarihinde Gilan'da düzenlenen, 'Aile İçi Şiddet Mağdurların Çocukları İçin Eğitimin Devam Ettirilmesi' konulu yuvarlak masa toplantısına dayanmaktadır.

⁵⁰ Aynı yerde.

⁵¹ AGİT'in 14 Ağustos 2018 tarihinde Güney Mitroviça'da sığınağın müdürü ile yapılan röportaja dayanarak.

Ortalama olarak, sığınaklar 15 kişiyi kapsayabilir (çocuklarla birlikte), ancak çoğu acil durumlar için ilave yataklar da sağlayabilir. Maksimum kalış süresi altı aydır; ancak, eğer güvenlik değerlendirmesi yeterli değilse, ve de mağdurun gidecek başka yeri yoksa, ÇSRB ile önceden anlaşmaya dayanarak altı aylı sürenin ötesinde diğer barınağa transfer edilebilirler, veya aynı sığınakta kalabilirler.⁵²

Ocak ve Kasım 2018 tarihleri arasında, çocuğu olan 400'den fazla kadın, Kosova'da işlevsel sığıntan birine sığındı.⁵³ Mağdurların büyük çoğunluğu Arnavut toplumuna aitken, bazıları Kosova'nın Aşkali, Mısırlı, Roman ve Boşnak topluluklarından gelmektedirler. Sığınaklardan hiçbirinde, Kosova Sırp topluluğundan hiçbir mağdur bildirilmedi. Güney Mitroviça ve Cakova vakalarında, geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında barınağa kabul edilen mağdurların sayısında yüzde 10'luk bir artış oldu, ve Cakova müdürüne göre, sığınak hizmetlerine güvenin artışı ile ilgili olmaktadır. Buna karşılık, 2010 ile 2014 yılları arasında, ortalama olarak yaklaşık 257 mağdur bir yıl içinde bu sığınaklara sığınma talebinde bulunmuşlardır.⁵⁴

Sığınakların finansmanı ve belediyeler arası işbirlik

Sığınaklar için sürdürülebilir finansman eksikliği, günlük faaliyetlerinin ve aile içi şiddet mağdurları için kaliteli hizmetlerin sağlanmasının temel zorluğunu oluşturmaktadır. ÇSRB içinde Sosyal Refah Departmanın sığınak hizmetlerinin kalitesinin sağlanması için birincil sorumluluğa sahip olması gerçeğine rağmen⁵⁵, sadece gerekli bütçenin yaklaşık yarısını finanse etmektedir; diğer fonlar belediyeler ve/veya uluslararası bağışlar tarafından sağlanmaktadır. Şu anda, ÇSRB yıllık bazdaki sığınakları desteklemektedir.⁵⁶ 2018 yılında, fon tahsisindeki uzun gecikme ve de Şubat 2018 tarihinde ÇSRB hibeleri için başvuru çağrısının ilanında gecikmeler nedeniyle, en azından üç aylık gecikmeler meydana gelmiştir ve bu dönem boyunca sığınaklar herhangi bir fon almamışlardır. Sonuç olarak, Ocak ve Şubat arasında, hiçbir tasarrufu olmayan ve belediye veya uluslararası bağışçılardan destek almayan İpek ve Güney Mitroviça sığınakları, sığınanları dışarı atmak zorunda kaldı. Ferizay'daki olan gibi diğer sığınaklar, tasarrufları nedeniyle hayatta kalmayı başardılar ve halihazırda sığınaklarda bulunan, veya polis veya SHM tarafından yönlendirilen mağdurlar için tüm hizmetleri sunmaya devam ettiler. Cakova sığınağı, gelirlerinin bir kısmını üretimlerden (ekmek, bal) karşılamayı başardı ve işleyişine devam etti, Gilan'daki sığınak ise o dönem boyunca kapanmadı, ancak Kosova Polisi tarafından sevk edilmeyenleri reddetti.⁵⁷

⁵² Aile içi şiddet ve diğer şiddet mağdurları için Düzenlemeye göre, mağdurlar üç veya dört yıla kadar veya daha fazla (bu tür vakaları AGİT Prizren ve Cakova'da, bu değerlendirme boyunca görmüştür) için sığınakta kalmaktadırlar.

⁵³ Cakova'da yetmiş iki, Gilan'da 75, Prizren'de 37, Priştine'de 49, Güney Mitroviça'da 60, İpek'te 61 ve Ferizay'da 70 mağdur sığınmıştır.

⁵⁴ Strateji'nin 29. sayfasına bakınız, yukarıdaki dipnot 5.

⁵⁵ Sosyal ve Aile Hizmetleri Yasa'sının 3.3 maddesine bakınız, yukarıdaki dipnot 16.

⁵⁶ Haziran 2016 tarihinde, aile içi şiddet mağdurlarının sığınakları, sığınak hizmetleri paketine dayanarak harcamaları karşılamak için projelenecek, bir bütçe planını Hükümete göndermişlerdir. Bu önerilen bütçe planına dayanarak, tüm sığınaklar ilaç, yemek, giyim, tesisin bakımı, ulaşım, iletişim, personel maaşları, vb. gibiler için harcamaların kapsandığı, sığınak için gerekli yıllık bütçenin 60.000 yuro olduğunu hesapladılar.

⁵⁷ Raporaj boyunca sığınakların müdürleri tarafından verilen bilgilere dayanarak.

ÇSRB ve uluslararası bağışçılardan gelen fon kısımları ve belediyeler arası işbirlik düzeyleri, barınağa bağlı olarak değişmektedirler. 2018 yılında, İpek sığınağı, ÇSRB tarafından 20.000 yuro hariç, İpek, İstog, Klina, Deçan ve Yunik belediye Başkanları tarafından ortaklaşa finanse edilen, Yerel Özyönetim Yasa'sı ile uygun olarak, 6.500 yuro kazandı⁵⁸. Bu belediyeler, nüfuslarına oranla finansman sunmaktadırlar; buna karşılık, sığınak, tarafınca yapılan harcamalar için hesabın talep edilmesi şeklinde, her yıl kendi harcamaları için finansal bir rapor tasarlayarak sorumluluk alır. 2018 bütçe tahsislerine uygun olarak, İpek belediyesi 3.000 yuro finansman sağlamıştır ve bu miktarın artırılması için çalışacağına dair söz vermiştir; İstog belediyesi 1.500 yuro ayırmıştı; Deçan belediyesi ise öngörülen 1.500 yuro tutarından 2.000 yuro tutarına fon tahsisini artırdı. Tek istisnalar, İyi Niyet Anlaşmasında 1.500 yuro yanısıra 2.000 yuro tahsisi belirten ancak 29 Kasım 2018 tarihine kadar sığınak için o fonları tahsis etmeyen Klina ve Yunik belediyeleriydi.

Güney Mitrovica'daki sığınak, ayrıca 20.000 yuro miktarda ÇSRB'dan destek almıştır ve belediyeler arası işbirlikten yararlanan sığınakın diğer bir örneğidir. Ağustos 2018 tarihinde, sığınak müdürü, 2018 ve 2019 yılı için operasyonel harcamaların karşılanması için finansal destek sağlamak üzere Güney Mitroviça, Vuştri ve Skenderaj belediye başkanları ile iyi niyet anlaşmasını imzaladı. İpek vakasında olduğu gibi, harcamaların oranı ilgili belediyelerin nüfusu ile ilgilidir ve bu rakamlarla temsil edilmektedir: Güney Mitroviça belediyesi (3.390 Yuro), Vuştri belediyesi (3.208 Yuro) ve Skenderaj belediyesi (2.567 Yuro). Aynı maliyet formülü 2019 yılında da kullanılacaktır. Sığınak, aylık bazda belediyeler tarafından karşılanan harcamalar hakkında rapor sunmakla yükümlüdür.

Diğer sığınaklar belediyelerden düzenli olarak mali destek almamaktadırlar. Gilan'da, sığınak bütçesinin yarısı ÇSRB tarafından, toplam 20.000 yuro ile sağlanmaktadır, ayrıca 'Save the Children' STK'sı tarafından 15.000 yuro ve de Gilan belediyesinden 5.000 yuro sağlamaktadır, ancak bu sığınakın kapsadığı diğer belediyelerden herhangi yardım sunulmamaktadır. Bu yıl sığınak, her birinin 1000 yuro ile eşdeğer olduğu Kamenica ve Vitia belediyeleri tarafından *ad hoc* bağışlardan yararlanmıştır.

Ferizay'daki sığınak, ÇSRB tarafından (20.000 yuro) finansman ve de STK "Save the Children" tarafından eğitim bağışı hariç bu yıl boyunca ek fon almamıştır. Geçtiğimiz yıllarda, zaman zaman Ferizay (2016'da 6.000 yuro), Ştime (2016'da 500 yuro) ve de Kaçanik (2014'te 3.000 yuro) belediyesi tarafından bağışlar tarafından desteklenmiştir.

Benzer durum, sığınakın ÇSRB tarafından 20.000 yuro ve belediye tarafından 4.000 yuro aldığı Prizren'de görülmüştür; ancak, komşu belediyelerin sosyal refah müdürleri ile çok iyi işbirliğe rağmen, bu belediyelerden hiçbir finansal destek sağlanmadı.

⁵⁸ Yerel Özyönetim Yasası'nın 17.1 (k) maddesine bakınız, yukarıdaki dipnot 24.

Cakova sığınağı, sadece ilgili belediyeden değil, Malişeva ve Rahovec belediyelerinden de mağdurları kabul etti; ancak bu belediyeler, genel olarak ÇSRB tarafından (30.000 yuro) ve de belediyeden (2.000 yuro) finanse edilen sığınağın desteklenmesi için fonlar tahsis etmediler. Kendi ekme ve bal üretimi nedeniyle, sığınak, ÇSRB tarafından 2018 yılında finansmanın durdurulduğu zamanda da fonksiyon göstermeyi başardı.

Şaşırtıcı bir şekilde, Priştine'deki sığınak en az finanse edilmektedir; sığınak ancak ÇSRB'ya hibe başvurusu için sürenin sona ermesinden sonra yenilenen lisansı almıştır; daha önceden de bu sığınağın, uluslararası bağışçılar tarafından finansman için başvuruda bulunma fırsatını engelleyen iç yönetim ve finansal sorunlarda zorluklar yaşamıştır. Sekiz belediyeden mağdurları kabul ettiği gerçeğine rağmen, bu belediyelerden herhangi bir destek almamakta ve Kosova enerji dağıtım hizmetine (KEDS) karşı 7.000 bin yuroluk borçtan dolayı yeni mağdurlar için kapılarını kapatma riskini bulundurmaktadır.⁵⁹

Novoberde sığınağı hala işlevsel olmadığından, işleyişini destekleyecek herhangi belediyeler arası işbirlik mekanizması bulunmamaktadır; ancak, sığınak müdürü, tüm belediyelere, özellikle Sırp çoğunluğuna sahip belediyelere, lisans sürecinin sona ermesinden sonra işbirlik için çağrıda bulunmayı planlamaktadır.

Sığınaklarının sürdürülebilir bir şekilde finanse edilmesine ilişkin zorlukların çözülmesi amacıyla, 25 Haziran 2018 tarihinde, Aile içi şiddete karşı Koordinatör/ Adalet Bakanı Yardımcısı (Koordinatör) tüm sığınakların temsilcileri ile birlikte sorunları ele almak için AGİT tarafından düzenlenen yuvarlak masa toplantısına katılmıştır. Koordinatör, sığınakların durumunu iyileştirmek için dört sütünlü bir plan sunmuştur, ve o plan şunları içermektedir: 1) finansman için başvuru döngüsünün bir yıldan üç yıla uzatılması, ki bu fonların onaylanmasının sığınak STK'sının lisansının yenilenmesi ile aynı zamana meydana gelecektir. Fonlar daha sonra her iki ayda tahsis edilirler; 2) belediye ve bölgesel düzeyinden finansal desteğin güçlendirilmesi amacıyla, Kosova'da aile içi şiddete karşı yeni mekanizmaların oluşturulması ve mevcut olanların fonksiyona sokulması; 3) Şu anda sığınakta kalan kadınların sosyal yardım almalarına izin vermeyen sosyal yardım için yasal çerçevenin değiştirilmesi⁶⁰; 4) Şu anda olduğu gibi sığınaklar için tahmini ödemenin sağlanmasından sığınakların, mağdur sayısına göre ve her bir sığınak tarafından sunulan hizmetlere göre sığınakların finansmanına geçiş (mağdur sayısına veya sunulan hizmetlere göre ödeme).

⁵⁹ Priştine'deki sığınak müdürüne göre, yüksek elektrik enerjisi faturaların sebebi, sığınakların hane halkı gibi değil işletmeler olarak tarifelere sahip olduklarından dolayıdır, ki bu şiddetten etkilenen bireyler için hizmet sağlayan kar amacı gütmeyen kuruluşlar için böyle olmalıdır. Bakınız: "Elektrik faturalarından dolayı kadınların sığınağı risk altında", "Pristina Insight"ta, 10 Aralık 2018 tarihinde erişilmiştir.

⁶⁰ Kosova'da Sosyal Yardım Programı için 2003/15 sayılı Yasa (Kosova'da Sosyal Yardım Programı için 2003/15 sayılı Yasa'nın değiştirilmesi ve tamamlanması için 04/L-096 Yasa ile değiştirilen). İlgili kısım şunları belirtir: 4.12 a) ikamet den veya b) kapalı tip kurumlarında olan kişiler (...) bu Yasa'ya göre sosyal yardımdan yararlanamaz.

Koordinatör tarafından sunulan plan genel olarak, sığınaktaki mağdurlarının sosyal yardım almalarını sağlamak amacıyla, Kosova'daki Sosyal Yardım Programı Yasasını ve onun Uygulama Kurallarını lisanslamak ve değiştirmek için başvuru ile ilgili üç yıllık finansman döngüsünü oybirliğiyle destekleyen tüm sığınak yöneticileri tarafından kabul edildi. Buna ek olarak, herkes diğer STK'lardan ayrı olacak sığınaklar için ÇSRB bütçesi kapsamında özel bir bütçe çizgisi oluşturulmasını istemiştir ve sığınaklar kabullerinde ani bir artış olması durumunda bir yedek bütçe yaratılmasını önermiştir. Alınan şahıslar veya verilen hizmet bazında yapılan ödemelerle ilgili olarak, Gilan'daki sığınak müdürü bu görüşü desteklerken, Novoberde, Ferizay ve Güney Mitroviça'daki sığınak yöneticileri kararlılıkla karşı çıkmıştır. Sığınaklar ayrıca ÇSRB ve belediyeler tarafından sığınakların finansmanı konusunda tartışmalı görüşlere sahipti.⁶¹ Örneğin, Gilan ve Priştine sığınakları müdürleri, hükümet ve yerel kurumlarının, sığınakların işletme maliyetlerinin 100 de yüzünü karşılayacak tek fon sağlayıcısı olması gerektiğini ifade etti; Cakova ve Prizren sığınaklarının müdürleri bu kurumlardan en az yüzde 80'ini savunurken, yüzde 20'sinin dış bağışçılardan kapsanması gerektiğini savundular. Standart finansmana ek olarak, Novoberde ve Ferizay'daki sığınaklar, sığınma talep eden mağdurların sayısında ani bir artış olması durumunda kullanılacak bir acil fonun oluşturulmasını önerdiler.

Ancak, AGİT tarafından organize edilen toplantılardan birinde⁶², koordinatör sığınaklar için daha iyi bir yasal temel oluşturulma gereğinin var olduğunu kabul etti, ancak yukarıda belirtilen sütünlardan hiçbirisiyle ilgili konuyu ele almadı. Bunun yerine, yerel kurumların sosyal hizmet sağlayıcılarını desteklemedeki rolünü vurguladı. Ona göre, aile içi şiddet yalnızca kurumlarca ele alınamıyor ve bu alanda yerel mekanizmaların daha işlevsel olması gerekiyor. Bu amaçla, sığınaklar da dahil olmak üzere sosyal hizmet sağlayıcıların finansmanının, her bir düzeyin yüzde 50'yi kapsayan merkezi ve yerel düzeydeki kurumlar tarafından eşit şekilde karşılanması amacıyla Yerel Yönetimler Maliyesi Yasa'sının değiştirilmesini önerdi. Aynı zamanda, koordinatör BCEG'nin belediye mekanizmasının aile içi şiddete karşı koordinatörü olarak rolünü vurguladı ve kapasite geliştirmenin bildirilen vakaların daha yüksek oranlarına çevrilebileceğini söyledi. Yuvarlak masa toplantısı boyunca koordinatör, sığınak temsilcilerine, hibe başvuruları için başvuru tarihinin değiştiğini ve Aralık ayından itibaren, Ocak ayında fon almak amacıyla ÇSRB'ye sosyal hizmet hibeleri için başvuruda bulunabileceklerini belirtti.

Sığınakların finansmanı, çalışmalarının kesintisiz olmasını ve mağdurlara yeniden entegrasyon sürecinde yardım sağlamak için büyük bir sorun olsa da, düzenli sığınak denetiminin olmamasına ilişkin endişeler de sunmaktadır. Tüm sosyal hizmet sağlayıcılarının, sosyal hizmet sağlayıcılarını izlemek ve denetlemekten sorumlu ÇSRB yetkilileri ile işbirliği yapması

⁶¹ Bilgi, 25 Haziran 2018 tarihinde düzenlenen, Kosova'da aile içi şiddet mağdurları için tüm sığınaklarının koordinatör ve müdürlerinin katıldığı, aile içi şiddet mağdurları için sığınakların finanse edilmesi için AGİT tarafından desteklenen yuvarlak masa toplantısına dayanmaktadır.

⁶² Bilgi, koordinatörün, 22 Kasım 2018 tarihli Priştine'de düzenlenen Kosova'da aile içi şiddeti etkili bir şekilde ele almak için yerel kapasitelerin güçlendirilmesi üzere AGİT tarafından desteklenen çalıştay boyunca konuşmasına dayanmaktadır.

beklenirken⁶³, birçok uluslararası kuruluş ve sivil toplum temsilcisi, uygun denetim prosedürlerin sağlanan hizmetlerin kalitesinin artmasına ve daha fazla bağlı çekmeye neden olabileceği konusunda hemfikirdi. Sığınaklar dahil olmak üzere sosyal hizmet sağlayıcılarının düzenli denetlenmesi, sığınakların çalışma şeklini ve görevlerini yerine getirmek amacıyla gelirlerinin nasıl tahsis edileceğini iyileştirecektir.

⁶³ Yerel Yönetim Finansmanı için Yasa'nın 3. Maddesinin 6. Paragrafına bakınız.,yukarıda belirtilen dipnot 24.

Bulgular

Aile içi şiddet mağdurları için sığınaklar, aile içi şiddetin olumsuz fenomeni ele almaktan sorumlu kurumsal zincirde sadece bir bağlantı oluşturmaktadır; ancak, toplumda mağdurların rehabilitasyon ve yeniden entegrasyon sürecinde birincil rol oynamaktadır. Yasal ve kurumsal çerçevenin analizine ve aynı zamanda sekiz sığınanın müdürleri ile yapılan görüşmelere dayanarak, sığınakların işlevselliğini engelleyen ciddi zorluklar yaşamaya devam ettiği yadsınamaz bir gerçektir. Merkezi ve yerel düzeydeki kurumlardan finansman için hükümleri netleştirmek çok önemlidir. Sığınaklar için mevzuat da uyumlu hale getirilmeli ve yalnızca STK statüsünde bir hizmet sağlayıcı olarak değil, adalet sisteminin bir parçası olarak kabul edilmelidirler.

Aile içi şiddete karşı korunmaya yönelik belediye koordinasyon mekanizmaları ile ilgili olarak, 38 belediyeden sadece 17'si, aile içi şiddet vakalarıyla başa çıkmak için sığınaklar ve diğer ilgili aktörler arasında yerel düzeyde işbirliğinin temel platformu olarak kabul edilen mekanizmalar kurmuştur. Onların işlevselliği, büyük ölçüde başkanın ve üyelerin toplantılara katılarak ve gerekli girişimleri yaparak aktif bir rol oynamaya hazır olmalarına bağlıdır.

Çerçevesinin, Kosova dışında mesleki kimliklerini edinmiş olan, çoğunluk olmayan topluluklar tarafından işletilen sığınakların ruhsatlandırma sürecine özel dikkat gösterilmelidir. Arnavutça konuşamayan çoğunluk olmayan topluluklardan birçok kadın, aile içi şiddete maruz kaldıklarında mevcut barınma yerlerinde kalmaktan kaçınıyor. 12 yaşından büyük çocuklar için ve erkekler için sığınak eksikliği aynı derecede rahatsız edicidir.

Bu rapor için röportaj yapılan kişilerin büyük çoğunluğu arasında sığınak personeline yönelik özel eğitim verilmesi gerektiği konusunda fikir birliği vardır. Bu eğitimler, aile içi şiddete karşı korunma konusundaki yasal çerçeveye ve politikalara ve stresli çalışma ve duygusal olarak zor ortamlarla başa çıkabilmek için uzmanlaşmış programlara odaklanmalıdır.

Öneriler

Sığınakların durumunu düzenleyecek uyumlaştırılmış mevzuatın bulunmaması, Kosova'da aile içi şiddet mağdurları için sığınakların sürdürülebilir işleyişinin önündeki temel sorun olmaya devam etmektedir. Bununla birlikte, geçici bir önlem olarak, AGİT ilgili aktörlere aşağıdaki önerileri sunmaktadır:

Çalışma ve Sosyal Refah Bakanlığına

- Kosova'daki tüm topluluklara anlamlı erişim sağlamak için Kosova genelinde sığınakların kurulmasını ve kapasitelerinin desteklenmesi.
- Her yıl için sığınaklara zamanında doğru finansal tahsisin sağlanması.
- Kosova dışında hazırlanan profesyonellerin kimlik bilgilerinin tanınmasını sağlamak için lisans sürecini uyarlamak.
- Sığınaklarda çalışan tüm uzman kategorileri için asgari hazırlık standartları oluşturmak.
- Sığınak personeline stresli çalışmaları ve duygusal olarak zor ortamları idare etmeleri için eğitimin verilmesi.
- Bağımlılık gücünü çeken mağdurlara bakım konusunda eğitimin verilmesi.
- Kosova genelinde tüm sığınaklarda her iki resmi dilde de hizmet vermek için koşulun uygulanması.
- Aile içi şiddete maruz kalanlar için uzun vadeli sosyal içerme programı için yeniden entegrasyon stratejisinin tasarımını ve uygulanmasının desteklenmesi.

Adalet Bakanlığı / Aile içi şiddetten korunmak için Koordinatör

- Sığınaklar için sürdürülebilir ve öngörülebilir bir finansman modeli oluşturmak.
- Sığınaklar için birleşik bir yasal çerçevenin önerilmesi.
- Çalışma ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile işbirliği içinde, sığınak personeline yasal çerçeve ve aile içi şiddete karşı korunma politikaları için eğitimlerin verilmesi.
- Sığınaklar için düzenli, şeffaf ve kamu denetim prosedürlerin oluşturulması.
- Aile içi şiddete karşı korunma için belediye mekanizmalarını desteklemek ve sığınakları destekleyen belediyeler arası ortaklıkların teşvik edilmesi.
- Bu mekanizmaların bulunmadığı belediyelerde aile içi şiddete karşı korunma için belediye mekanizmalarının kurulmasının desteklenmesi.

Yerel düzeydeki kurumlara

- Sığınakları, finansal sürdürülebilirliklerini geliştirecek kendi gelir yaratma projelerini geliştirmeye teşvik edilmesi.
- Aile içi şiddet mağdurlarının sığınakları terk ettikten sonra ve maddi anlamda tamamen bağımsız olmadan bir süre önce kullanabilecekleri sosyal konutların kullanılabilirliğinin sağlanması.
- Aile içi şiddete karşı korunma için belediye mekanizmalarına aktif olarak destek vermek ve katılmak, belediye memurlarını eş başkanlıklarında cinsiyet eşitliği konusunda güçlendirmek ve faaliyetleri, başarıları, zorlukları ve ihtiyaç duydukları destek hakkında periyodik raporlar sunmak.
- Mekanizma üyelerinin kapasite oluşturma ihtiyacını değerlendirmek ve ihtiyaçlara göre özel olarak geliştirilmiş eğitim vermek.
- Belediyeler tarafından maliyet tahsisat formülü üzerinde anlaşmaya varılması.

Sığınaklara

- Yıllık bütçenin yayınlanması ve denetim raporlarının elektronik ortamda yayınlanması dahil tüm kamu harcamalarını düzenli ve doğru bir şekilde raporlanması.
- Aile içi şiddet mağdurlarına destek konusunda temel bilgilerin her iki resmi dilde de mevcut olduğundan emin olunması.
- Aile içi şiddet mağdurlarına rehabilitasyon planlarının bir parçası olarak özel olarak geliştirilmiş eğitim ve mesleki gelişim kursları sağlamak için istihdam ofisleri ve mesleki eğitim merkezleri ile Sosyal Hizmet Merkezleri arasında işbirliğinin geliştirilmesi.
- Sığınakları maddi olarak destekleyecek ve mağdurların mesleki becerilerini geliştirecek gelir getirici programlar başlatmak için yerel kurumlarla bağlantının kurulması ve koordine edilmesi.

Ek 1: Kosova'da aile içi şiddet mağdurları için sığınaklara genel bakış

Belediye	Novoberde	Cakova	Ferizay	Priştine	Ipek	Gilan	Prizren	Güney Mitroviça
Ziyaret tarihi:	30.06.2018	02.08.2018	08.08.2018	16.08.2018	10.08.2018	06.08.2018	09.08.2018	14.08.2018
Tip	Yarı açık	Yarı açık	Kapalı	Kapalı	Yarı açık	Yarı açık	Yarı açık	Yarı açık
Kuruluş tarihi	2018	2000 (2002 yılında kayıtlı)	2014	2000	2001	1999	2002	2007
Lisansını son defa aldığı zaman	Sürekli olarak	2018	2017	2018	2017	2018	2018	2018
Çalışanların sayısı (tam zamanlı, yarım zamanlı)	N/Z (profesyonelleri lisanslama sürecinde)	5 tam zamanlı (psikolog, pedagoğ, Müdür, danışman, proje asistanı), 4 yarı zamanlı (2 danışman, avukat, fırıncı)	6 tam zamanlı, (görevde iki kadın, yönetici, müdür, yasal yetkili, psiko-sosyal danışman); 4 yarı zamanlı (psikolog, sosyolog, 2 idari-mali yetkili)	6 tam zamanlı (müdür, hemşire, 2 psikolog, 2 danışman); 1 yarı zamanlı (kadın doğum uzmanı)	7 tam zamanlı; 3 Yarım zamanlı (gönüllü)	8 tam zamanlı (müdür, müdür yardımcısı, proje koordinatörü, 2 psikolog, 3 danışman)	5 tam zamanlı (müdür, 2 Psiko-sosyal danışman, hemşire, teknisyen); 3 yarı zamanlı (klinik psikolog, 1 nöropsikolog ve 1 idari-mali yetkili)	5 tam zamanlı (müdürü, 2 psikolog, asistan, danışman); 1 yarı zamanlı (idari-mali yetkili)
Maksimum kapasite (çocuklar dahil)	16	15	15	19	18	15	15	15
Ziyaret gününde sakin sayısı (çocukları ve etnik kökeni dahil ederek)	N/Z	8 Arnavut (k), 1 Arnavut (k), 3 Arnavut ve 3 mısırlı çocuk	1 Arnavut (k)	2 Arnavut (k), 2 çocuk	4 yetişkin, 3 çocuk	3 Arnavut (k), 3 çocuk Arnavut	1 Arnavut (k)	3 Arnavut (k), 2 Arnavut çocuk
Ocak ve Kasım 2018 tarihleri arasında toplam sakin sayısı	N/Z	72	70	49	61	75	37	60
Maksimum kalış	6 ay	6 ay	6 ay	6 ay	6 ay	6 ay	6 ay	6 ay
Sunulan hizmetler	Planlanan: barınma, giyim, yemek, psiko-sosyal destek, danışmanlık, meslek işçiliği (kuaför, kozmetik, terzi).	Barınma, giyim, Psiko-sosyal destek, danışma, her bir mağdur için Sosyal Hizmet Merkezi (SHM) ile koordineli olarak yeniden entegrasyon planının hazırlanması, temel eğitim ve eğitimler (IT ve dil), yasal tavsiye; el sanatları çalışmaları, farkındalık kampanyaları, yaşlılar için bakım, arıcılık.	Barınma, giyim, yemek, psiko-sosyal destek, Temel eğitim, eğitimler (IT) ve el sanatları çalışmaları.	Barınma, giyim, Yemek, psiko-sosyal destek, temel eğitim, eğitimler (IT) ve el sanatları çalışmaları (terzilik).	Barınma, rehabilitasyon, Sağlık bakımı, Psiko-sosyal destek, (bireysel ve grup danışmanlığı); Aile üyeleri ve ilgili kurumların temsilcileri ile iletişim; eğitimler.	Barınma, giyim Yemek, rehabilitasyon, Sağlık kontrolü, Psikolojik danışmanlık Bireysel ve grup şeklinde, Her kişi için yeniden entegrasyon planının tasarlanması, eğitimler (dil, IT).	Barınma, Giyim, yemek, Rehabilitasyon, sağlık kontrolü, Psikolojik danışmanlık bireysel ve grup şeklinde, eğlenmek, spor ve eğitimler (IT ve kuaförlük).	Barınma, giyim, Yemek, rehabilitasyon, Sağlık kontrolü, psikolojik danışmanlık Bireysel ve grup şeklinde, Her kişi için yeniden entegrasyon planının tasarlanması, eğitimler (terzilik, kuaförlük).
Finansman [ÇSRB/belediye/diğerleri]	N/Z	ÇSRB (her yıl için 30.000 yuro) +diğer kuruluşlardan hibeler + belediye (bu yıl 2000 yuro).	ÇSRB 20.000 yuro ödedi + Kapasitelerin oluşturulması için "Save the Children" kuruluşundan hibe (15 eğitim günü).	Sadece ÇSRB (kamu hizmetleri faturaları).	ÇSRB –ayda 2500 yuro (Mayıs-Aralık 2018). İpek belediyesi - 3000 yuro; İstog belediyesi- Yılda 1500 yuro.	ÇSRB 20.000 yuro ödedi ve belediye bu yıl 5 .000 yuro ile bağışta bulundu (kamu hizmetleri faturalarını karşıladı) + STK "Save the Children" tarafından 20.000 yuro hibe.	ÇSRB (20.000 Yuro bu yıl) + belediye (4000 yuro kamu hizmetleri faturaları için).	ÇSRB 50% + İNA Güney Mitroviça, Vuçtri ve Skenderaj arasında ..(hala ödenmediler) + belediye (500 yuro).

Uluslararası birlik tarafından sunulan destek	UNMIK, KFOR, AGİT	Save the Children, Caritas Viyana, UNDP, IOM, STK "RTM", KFOR, Christian Aid, UN Women, Hollanda Büyükelçiliği	Save the Children	Norveç Büyükelçiliği, Hollanda Büyükelçiliği, IOM, STK "RTM"	ABD Büyükelçiliği, Almanya Büyükelçiliği, Genel KFOR Merkezi, STK "CDF", Sağlık Bakanlığı, Caritas Kosova	STK "ADA", ABD Büyükelçiliği	ABD Büyükelçiliği, EULEX, Hollanda Büyükelçiliği, USAID, Alman KFOR-u, UNMIK, UNDP, UNFPA	STK "RTM", İsviçre Büyükelçiliği, Hollanda Büyükelçiliği, UNDP, IOM
Diğer belediyelerle ortaklık (P/J)	N/Z	Hiçbir finansal destek, Sığınak Malişeva, Rahovec ve Cakova belediyelerini kapsamaktadır.	Şu anda herhangi bir finansal destek yok. Daha önce Elez Han, Kaçanik, Ştircpce ve Ştime belediyeleri tarafından finansal destek. Elez Han Sağlık ve Sosyal Refah müdürü ve Sosyal Hizmet için Yerel Merkezler arasında İNA imzalanmıştır.	Sığınağın kapsadığı 8 belediyeden hiçbir finansal destek yok. Müdür, Lipyan ve Glogovc'ta aile içi şiddete karşı korunmak için belediye mekanizmasında yer almaktadır.	Evet. İpek, Klina, İstog ve Deçan belediyelerinden finansal destek.	Nadiren. Sığınak, onu finansal olarak desteklemeyen 10 belediyeyi kapsamaktadır. 2017 yılında, Kamenica belediyesi 1000 yuro bağış tahsis etti, daha önce Vitina belediyesi 1000 yuro bağış tahsis etmiştir).	Hiçbir finansal destek, ancak Prizren bölgesindeki tüm belediyeler tarafından sosyal refah müdürleri ile çok iyi ortaklık.	Evet. İNA Güney Mitroviça, Vuştri ve Skenderay belediyeleri arasında 2018-2019 yılında sığınak harcamalarının %50'sinin desteklenmesi için imzalandı.
Aile içi şiddetten korunmak için belediye koordinasyon mekanizması (P/J)	N/Z	2008 yılında kurulmuştur (AGİT), 2014 yılında yeniden UN Women tarafından kurulmuştur.	2018 yılında kurulmuştur.	Kurulmuştur (AGİT) ancak fonksiyonel değil.	2015 yılında kurulmuştur.	2011 yılında kurulmuştur (UN Women).	2014 yılında kurulmuştur (AB ve AGİT), 2018 yılında yeniden kurulmuştur (CDV).	Güney Mitroviça'da kurulmuştur, ancak Skenderay'daki mekanizmadan farklı olarak fonksiyonel değil.
İlgili aktörlerle işbirlik (Kosova Polisi, SHM, MS, okullar, sağlık kurumları, vb.)	N/Z	Kosova Polisi ve İstihdam Ofisi ile çok iyi işbirlik. diğer belediyelerle işbirlikte zorluklar.	Sağlık Müdürü, Sosyal Hizmet Merkezi, Kosova Polisi, Mağdur Savunucuları, mahkemeler, eğitim kurumları ile çok iyi işbirlik.	Tüm taraflarla iyi. Zorluklar, Kosova Polisi ve mağdur savunucuları ile yasal prosedürlerle ilgilidir.	Polisle düzenli işbirlik, SHM, mağdur savunucuları.	Sağlık merkezleri, okullar ve özel sektörle çok iyi işbirlik. Sosyal konut konusunda belediye ile anlaşma yapılmadı.	Tüm taraflarla, özellikle polisle çok iyi işbirlik.	Kosova Polisi ile çok iyi işbirlik. Bir araç eksikliğinden dolayı SHM ile işbirlikte zorluk.
Ana zorluklar	Lisans süreci, özellikle Kosova tarafından kabul edilen kimlik bilgilerine sahip olması.	Sürdürülebilir olmayan finansman. Fırının tekrar açılması. Arı kovanlarının yeniden yerleştirilmesi. Sosyal konut eksikliği. Sığınağı desteklemek için siyasi irade eksikliği.	Sürdürülebilir olmayan finansman .SHM ile zor işbirlik (araç ve AİŞ mağdurlarına karşı duyarlılık eksikliği).	Resmi araç eksikliği. 2013 yılından bu yana hiçbir profesyonel eğitim.	AİŞ'dan korunmak için belediye koordinasyon mekanizmasının düzenli toplantıların düzenlenmesi için fon eksikliği.	Sürdürülebilir olmayan finansman. Diğer belediyelerden destek eksikliği. Yeniden entegrasyon süreci ile zorluklar (sosyal konut ve iş yerleri eksikliği).	Sürdürülebilir olmayan finansman. Yeniden entegrasyon sürecinde zorluklar (sosyal konut ve işyerlerin eksikliği). Çok düşük maaşlar.	Sürdürülebilir finansmanla sorunlar. Tesislerinin olmaması. Bazen, sığınak binasına yaklaşıyorlar ancak polis girişiminden sonra uzaklaşıyorlar. Bazı vakalar, bütçe eksikliğinden dolayı reddedildi.

Ek 2: Aile içi şiddetten korunmak için belediye mekanizmalarına geniş bakış⁶⁴

Nr.	Belediye	Kuruluş yılı	Tarafından desteklenmekte	İşlevsel Evet/Hayır	Toplantı sayısı	İmzalanan İNA	Mekanizma Başkanı
1	Ferizay	2018	AGİT	Evet	3	Evet	Başkan Yardımcısı Her yıl değişen yönetim
2	Gilan	2013	UN Women	Kısmen	Yılda 1	Evet	BCEG
3	Elez Han	2018	AGİT	6 Aralık 2018 tarihinde kurulacaktır	N/Z	İmzalanacak	N/Z
4	Viti	2015	AGİT	Hayır	2015 yılından bu yana 2	Evet	n/z
5	Glogovc	2014/ 2015 yılında resmileştirildi	AGİT	Kısmen	2018 - 0; 2017 -1 2016 - 2; 2015-3	Evet	SHM Temsilcisi
6	Leposaviç	2016 2018 yılında fonksiyonel	UN Women	Evet	2018 yılında 3	Evet	Belediye yetkilisi
7	Güney Mitroviça	2016/2018	UN Women	Kısmen	2018 yılında 3	Evet	Belediye yetkilisi
8	Zubin Potok	2016/2018	UN Women	Evet	2018 yılında 3	Evet	Belediye yetkilisi
9	Zvečan	2016/2018	UN Women	Evet	2018 yılında 3	Evet	Belediye yetkilisi
10	Skenderay	2016	AGİT	Evet	Kuruluştan bu yana 11	Evet	BCEG
11	Cakova	2008/2012 yılında resmileştirildi	UN Women	Evet	Kuruluştan bu yana 30	Evet	BCEG
12	Dragaš	2012	UN Women	Evet	Kuruluştan bu yana 30	Evet	BCEG
13	İpek	2015	Kadınların Refahı için Merkezin Girişimi	Kısmen	5 düzenli toplantı (1-2 her yıl için)	Evet	BCEG refah merkezinin yöneticisi
14	Prizren	2014	AB 'Power' projesi tarafından destek ile barnağın girişimi"	Kısmen- 2018 yılında yeniden aktive edilmiş	7	Evet	BCEG ve sığınak müdürü
15	Lipyan	2016	AGİT	Evet	10	Evet	SHM Yetkilisi
16	Obiliç	2018	AGİT	Evet	1	Hayır. Belediye Başkanın kararı.	BCEG
17	Priştine	2015	AGİT	Hayır	7	Hayır	BCEG

⁶⁴ Statüs: 28 Kasım 2018 tarihinden bu yana.

Kosova'da
Aile içi Şiddet
mağdurları
için sığınaklar

Ocak, 2019